Република Србија
УПРАВНИ СУД
5 У 6230/15 (2011)
28.05.2015. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Живане Ђукановић, председника већа, Љиљане Јевтић и Биљане Шундерић, чланова већа, са судским саветником Снежаном Николић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби тужиоца А.А. из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа пуномоћник мр Драган Пашић, адвокат из Београда, ул. Милоша Поцерца бр. 23/16, против туженог Министарства одбране Републике Србије – Управе за војно здравство, УП-2 број 29-1 од 07.02.2011. године, у извршењу одлуке Уставног суда Уж. 2162/2012 од 25.03.2015. године, у правној ствари престанка службе цивилног лица, у нејавној седници већа, одржаној дана 28.05.2015. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Министарства одбране Републике Србије – Управе за војно здравство, УП-2 бр. 29-1 од 07.02.2011. године и предмет враћа надлежном органу на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Управног суда 5 У 2608/11 од 09.02.2012. године, одбијена је тужба тужиоца А.А. из ..., поднета против решења Министарства одбране Републике Србије – Управе за војно здравство, УП-2 бр. 29-1 од 07.02.2011. године, које је донето у извршењу пресуде Управног суда – Одељења у Нишу II-4 У 8081/10 (2009) од 14.02.2010. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења ВП 1279 Београд, инт. бр. 2408-2 од 17.12.2008. године, којим је у поновном поступку тужиоцу, цивилном лицу на радном месту медицинског техничара у Кабинету за физикалну медицину Специјалистичких кабинета ВМЦ Нови Београд, престала служба у Војсци, без његове саглсности са даном 10.05.2005. године и утврђено му је право на једнократну отпремнину у висини 12 – оструког износа бруто плате коју је остварио у месецу који је претходио престанку службе.

Против наведене пресуде тужилац је изјавио Уставном суду уставну жалбу.

Одлуком Уставном суда Уж. 2162/2012 од 25.03.2015. године, усвојена је уставна жалба тужиоца и утврђено да је пресудом Управног суда У 2608/11 од 09.02.2012. године, повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије (став 1. диспозитива) и поништена пресуда Управног суда У 2608/11 од 09.02.2012. године и одређено да

Управни суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе, поднетој против решења Министарства одбране – Управе за војно здравство УП-2 број 29-1 од 07.02.2011. године (став 2. диспозитива).

Према образложењу одлуке Уставног суда, Уставни суд је испитујући да ли је оспорена пресуда Управног суда образложена на начин који се може сматрати уставноправно прихватљивим, пошао од тога да решење о престанку службе цивилном лицу у Војсци, у случају смањења број извршилаца на његовом радном месту, мора да садржи разлоге због којих служба престаје управо том лицу, као и разлоге због којих се том лицу није могло обезбедити ниједно од права предвиђених законом. Наводећи да је у спроведеном управном поступку, који је претходио управном спору у коме је донета оспорена пресуда, оправданост одлуке о престанку цивилне службе образложена тиме што је, пре доношења решења од 08.04.2005. године, образована радна група, а у складу са актом Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе – Управе за систем логистике, број 622-1 од 15.04.2005. године, која је применом критеријума утврђених тим актом, предложила да подносиоцу треба да престане служба, Уставни суд напомиње, да није било довољно да надлежни орган, након извршене измене формације, у решењу само наведе да је подносиоцу уставне жалбе требало да престане служба, већ је постојала обавеза да у том решењу изложи чињенице и оправдане разлоге који би јасно упућивали на закључак да друго цивилно лице, а не подносилац, у већој мери задовољава захтеве формацијског места на коме се смањује број извршилаца. На тај начин би се показало да је овлашћење тог органа да одреди лице коме престаје служба коришћено у сврху обезбеђивања најбољег функционисана службе након смањења броја извршилаца, а не да је примењено супротно тој сврси или да је оно злоупотребљено, те да су одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, коју је у образложењу своје одлуке цитирао, прописани обавезни елементи образложења решења. Уставни суд такође указује да је подносилац уставне жалбе у тужби истицао да у образложења решења којим је одређено да му престаје служба, није наведено да ли су и како у конкретном случају у односу на подносиоца били утврђени критеријуми и мерила који га стављају у неповољнији положај у односу на друга лица којима радни однос није престао, али се о њима Управни суд није посебно изјашњавао. Указујући да није надлежан да преиспитује правилност закључака судова или других органа у погледу оцене доказа, осим уколико је ова оцена очигледно произвољна, и то на штету подносиоца уставне жалбе, Уставни суд се задржао на оцени да су ови наводи подносиоца изнети током управног спора били такве природе да се од Управног суда очекивало да се о њима одреди. Када су у питању разлози због којих се, по оцени Управног суда, подносиоцу пре престанка службе није могло обезбедити ниједно од права предвиђених одредбом члана 144. став 1. тада важег Закона о Војсци Југославије, Уставни суд констатује да су они у оспореној пресуди засновани на чињеницама које произлазе из потврде Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране, бр. 12092-2 од 04.12.2008. године, коју је другостепени орган прибавио у поновном поступку. По оцени Уставног суда, накнадно прибављање потврде у поновном управном поступку може имати упориште у одредбама меродавног процесног права, уколико се она односи на чињенице које су постојале у време када је одређеном лицу утврђен престанак службе. Притом, у вези навода подносиоца да је након престанка радног односа подносиоцу и другим лицима у Кабинету за физикалну медицину, после 15 дана враћено петоро људи, Уставни суд указује, да подносилац своје тврдње није поткрепио доказима, већ је само приложио фотокопију листа у коме је објављен конкурс за попуну радних места, између осталог,три места за медицинског техничара, општи смер са средњом стручном спремом, али констатује да је објављен 15.08.2009. године, дакле након више од четири године од дана када је служба престала подносиоцу. С обзиром на изнето, Уставни суд је закључио да оспорена пресуда Управног суда не садржи уставноправно прихватљиву аргументацију за оцену о разлозима престанка службе подносиоцу. Уместо тога,

образложење оспорене пресуде се своди само на навођење меродавних законских одредаба и чињеничних закључака другостепеног органа, чиме је тај суд пропустио да се изјасни о битним питањима конкретне управне ствари, иако се то превасходно од њега очекивало. Налазећи да образложење оспорене пресуде не задовољава захтеве правичности, Уставни суд је, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07,99/11 и 18/13- Одлука УС), усвојио уставну жалбу због повреде права на правично суђење зајамченог чланом 32. став 1. Устава, одлучујући као у тачки 1. изреке. Имајући у виду природу учињене повреде уставног права у конкретном случају, Уставни суд је, на основу одредбе члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, оценио да се отклањање штетних последица подносиоцу уставне жалбе у овом уставносудском поступку може остварити једино поништавањем пресуде Управног суда У 2608/11 од 09.02.2012. године и одређивањем да се у поновном поступку донесе нова одлука о тужби подносиоца изјављеној против решења Министарства одбране- Управе за војно здравство, УП- 2 бр. 29-1 од 07.02.2011. године. Уставни суд је исти став заузео у одлуци Уж . 5826/2013 од 02.10.2014. године, а притом није разматрао уставну жалбу у делу који се односи на наводе подносиоца да су му оспореним појединачним актом повређена и друга уставом зајамчена начела и права, имајући у виду да је утврдио повреду права на правично суђење из члана 32. став 1. Уставва и поништио оспорену пресуду Управног суда У 2608/11 од 09.02.2012. године, те да ће о тужби подносиоца надлежни суд у управном спору поново одлучивати.

Поступајући у извршењу одлуке Уставног суда, којом је поништена пресуда Управног суда У бр. 2608/11 од 09.02.2012. године, Управни суд је, испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са чланом 41. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), поново оценио наводе тужбе, одговора на тужбу, списе предмета ове управне ствари и изјашњење туженог, па је нашао да је тужба основана. Управни суд је овај спор решио без одржавања усмене расправе, сагласно члану 33. став 2. Закона о управним споровима, будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања.

Наиме, одредбом чл. 166. ст. 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Одредбом чл. 171. Устава, утврђено је да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (став 1.); да Уставни суд својом одлуком уређује начин њеног извршења, када је то потребно (став 2.); да се извршење одлука Уставног суда уређује законом.

Одредбом чл. 104. ст. 1. Закона о Уставном суду ("Сл. гласник РС", бр. 109/07...18/13), прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне и друге организације, удружења грађана или верске заједнице, дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом чл. 89. ст. 2. Закона о Уставном суду, прописано је да, када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Тужилац у тужби оспорава законитост решења туженог органа из свих разлога предвиђених Законом о управним споровима. Наводи да је незаконита одлука туженог органа

којом је одлучено у поновном поступку, да му служба у Војсци престаје са 10.05.2005. године – ретроактивно, већ је могла само од дана доношења решења, чиме су повређена правила поступка. Истиче да тужени орган није пружио доказе да је на његовом радном месту смањен број извршилаца, јер докази на које се позива су касније издати, нити је пружио доказе да је тужени орган покушао да му нађе неко друго радно место, а након престанка службе тужиоца, тужени орган је примао лица на исто радно место – медицински техничар општег смера ССС – на којем је био постављен тужилац. Указује да приликом доношења одлуке о томе којем ће цивилном лицу престати служба у Војсци, нису постојали никакви критеријуми и мерила и да тужени орган није оценио наводе жалбе, чиме је повређена одредба члана 235. став 2. Закона о општем управном поступку. Предложио је да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење.

У одговору на тужбу, тужени орган је остао у свему при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио је да суд тужбу одбије.

Оспореним решењем одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења ВП 1279 Београд, инт бр. 2408-2 од 17.12.2008. године, којим је у поновном поступку тужиоцу, цивилном лицу на радном месту медицинског техничара у Кабинету за физикалну медицину Специјалистичких кабинета ВМЦ Нови Београд, престала служба у Војсци, без његове саглсности са даном 10.05.2005. године и утврђено му је право на једнократну отпремнину у висини 12 – оструког износа бруто плате коју је остварио у месецу који је претходио престанку службе. У поступку по жалби тужени орган је, након оцене списа, навода жалбе и ожалбеног решења, нашао да је првостепени орган правилно одлучио да тужиоцу престане служба у Војсци без његове сагласности са 10.05.2005. године, у складу са одредбом члана 143. став 1. тачка 9. и члана 144. Закона о Војсци Југославије, будући да је тужилац, као цивилно лице, био на служби у војсци на формацијском месту медицинског техничара у Кабинету за физикалну медицину Специјалистичких кабинета ВМЦ Нови Београд и да је Одлуком о организацијско- мобилизацијским променама у МО и ВСЦГ, строго пов. бр. 904-2 од 08.04.2005. године, а у складу са одлукама МО од 28.02.2005. и 04.04.2005.године, на наведеном формацијском месту смањен број извршилаца са троје на једног, са роком реализације од 08.04.2005. године, а што се види и из накнадно прибављене потврде инт. бр. 2100- 3 од 17.12.2010. године, издате на основу података службене евиденције. Такође, из потврде истог органа бр. 12092 -2 од 04.12.2008. године, која је, такође, издата на основу података службене евиденције, види се да у време престанка службе тужиоца није постојало радно место на које се могао распоредити, као ни могућност преквалификације.

Пресудом Управног суда 5 У 2608/11, одбијена је тужба тужиоца изјављена против решења туженог од 07.02.2011. године. Управни суд је нашао да је правилно одлучио тужени орган када је одбио жалбу тужиоца изјављену против решења првостепеног органа, налазећи да је исти правилно одлучио да тужиоцу престане служба у Војсци без његове са сагласности са 10.05.2005. године, у складу са одредбом члана 143. став 1. тачка 9. Закона о Војсци Југославије, јер није могло да му се обезбеди ни једно од права из члана 144. став 1. истог закона, отклонивши притом повреде правила поступка на које је Управни суд – Одељење у Нишу, указао у пресуди II-4 У 8081/10 (2009) од 14.02.2010. године. Суд је притом оценио као неосноване наводе тужиоца да тужени орган није отклонио повреде правила поступка на које је указано у пресуди овог суда од 14.02.2010. године, будући да су у поновном поступку утврђене све одлучне чињенице од значаја на решење ове управне ствари и оцењени сви битни наводи жалбе, у складу са одредбом члана 235. став 2. Закона о општем управном поступку.

Према одредби члана 143. став 1. тачка 9. Закона о Војсци Југославије ("Службени лист СРЈ" бр. 43/94 ... 37/02 и "Службени лист СЦГ" бр. 7/05 и 44/05), који је био на снази у време престанка радног односа тужиоца, цивилном лицу у Војсци престаје служба без његове сагласности ако се укида радно место на које је распоређено или се смањује број

извршилаца на једном радном месту. У члану 144. став 1. истог закона је прописано да цивилном лицу у Војсци чије се радно место укида или се смањује број извршилаца на једном радном месту престаје служба ако му се претходно није могло обезбедити једно од следећих права: 1. заснивање радног односа у другом предузећу, установи или државном органу на радном месту које одговара његовој стручној спреми; 2. стицање стручне оспособљености, доквалификације или преквалификације за рад у Војсци или заснивање радног односа у предузећу, установи, односно државном органу.

Полазећи до цитираних одредби члана 166. став 2. Устава Републике Србије, чл. 171. Устава и чл. 104. став 1. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07, 99/11 и 18/13), цитираних одредби чл. 143. став 1. тачка 9. и чл. 144. став 1. Закона о Војсци Југославије и општеобавезујућег правног схватања Уставног суда, Управни суд налази да је оспорено решење донето уз повреду правила поступка из члана 235. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10). Ово стога што тужени орган није оценио наводе жалбе тужиоца, који су поновљени и у тужби, да оспорено решење не садржи разлоге због којих служба престаје управо тужиоцу, као и разлоге због којих се истом није могло обезбедити ниједно од права предвиђених законом. Такође, тужени орган није оценио ни наводе жалбе тужиоца да у образложењу оспореног решења није наведено, да ли су и како у конкретном случају у односу на тужиоца били утврђени критеријуми и мерила који га стављају у неповољнији положај у односу на друга лица којима радни однос није престао.

Како је у поновљеном поступку утврђено да је решење незаконито, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закон о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), одлучио као у диспозитиву ове пресуде, с тим што су примедбе и правна схватања суда изнети у овој пресуди обавезујући за тужени орган, у смислу члана 69. став 2. истог закона.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 28.05.2015. године, 5 У 6230/15 (2011)

Записничар
Снежана Николић, с.р.

Председник већа-судија
Живана Ђукановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

БТ